

Bestemd voor: fractievoorzitters en onderhandelaars betrokken bij de totstandkoming van het coalitieakkoord

Onderwerp: Publieke inkoop als strategisch instrument voor maatschappelijke impact

Amsterdam, 3 april 2026

Geachte,

Hartelijk gefeliciteerd met de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen.

Gemeenten staan na de verkiezingen voor belangrijke keuzes. In de coalitieonderhandelingen worden nu de prioriteiten vastgelegd voor de komende jaren, terwijl de maatschappelijke opgaven groot blijven en de financiële ruimte onder druk staat. Juist in die context verdient één beleidsinstrument meer aandacht in uw coalitieakkoord: inkoop. Inkoop is niet een kwestie van uitvoering. Het is in potentie een zeer krachtig beleidsinstrument voor het realiseren van een arbeidsmarkt die werkt voor iedereen, voor een circulaire samenleving of voor het versterken van de sociale cohesie in uw gemeente. Door slim in te kopen, kunt u als gemeente maatschappelijke waarde realiseren én zo meer bereiken met hetzelfde budget.

Vanuit *Social Enterprise NL*, *FNO Impact door Groei*, *Nevi* en *Future Up* zetten wij ons dagelijks in om impact ondernemen en impactgericht beleid te versterken. We zien ten minste drie redenen waarom het heel logisch is om in te zetten op duurzaam en sociaal inkopen:

1. Veel gemeenten zetten inkoop al strategisch in om maatschappelijke doelen te realiseren. 81 gemeenten zijn aangesloten bij het [Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen \(MVOI\)](#), een landelijk netwerk en kennisinfrastructuur van aanbestedende diensten. Gemeenten die via inkoop willen bijdragen aan een inclusieve arbeidsmarkt, de circulaire economie of een samenleving waarin iedereen mee kan doen, vinden in MVOI een bron van kennis, ondersteuning en lerend netwerk voor het inzetten van inkoop als strategisch beleidsinstrument. Daarmee groeit de basis om via inkoop maatschappelijke impact structureel te vergroten. Wij moedigen aan om met MVOI aan de slag te gaan, dan wel te versterken.
2. De totale uitgaven van inkoop- en aanbestedingen vormen een flinke (potentiële) impuls voor het sturen, prikkelen of belonen van uw bedrijfsleven. Door vooraf slim te besteden kunt u (herstel)kosten achteraf voorkomen. Bijvoorbeeld door social return in te zetten om opdrachtnemers te stimuleren mensen uit de doelgroep Participatiewet in dienst te nemen, en daarmee op termijn uitkeringskosten te besparen. Ook bij catering en infrastructuur zijn er voorbeelden die laten zien dat duurzaam en sociaal inkopen loont en niet duurder is.
3. Het goede voorbeeld geven als overheid (*lead by example*). Door zelf duurzaam en sociaal in te kopen, kan de gemeente het bedrijfsleven en andere sectoren laten zien hoe zij maatschappelijke verantwoordelijkheid kunnen nemen. Het maximaliseren van maatschappelijke waarde voor de publieke middelen is niet voor niets een wettelijke verplichting.

Graag geven we u drie suggesties voor uw coalitieakkoord

1. Zet gemeentelijke inkoop in voor werk, duurzaamheid en samenleven

Wij benutten gemeentelijke inkoop als strategisch instrument voor werk, duurzaamheid en sociale verbinding. Wij werken volgens de principes van MVOI en zetten onze inkoopkracht in om maatschappelijke doelen structureel te realiseren.

2. Slim besteden voorkomt dure reparaties achteraf.

We gaan verstandig om met onze publieke middelen door inkoop slim en strategisch in te zetten. Daardoor voorkomen we (herstel)kosten op lange termijn en versterken we onze maatschappelijke basis. We stellen het maximaliseren van maatschappelijke waarde centraal in onze opdrachten (in lijn met artikel 1.4.2. van de Aanbestedingswet).

3. Geef lokale en sociale ondernemers een eerlijke kans bij overheidsopdrachten.

Onze lokale en sociale mkb'ers leveren een enorme bijdrage aan een leefbare en toekomstbestendige economie, waarin iedereen mee kan doen. Wij stimuleren de lokale economie door bij inkoop de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf en sociale ondernemingen scherp in het oog te houden. We benutten de mogelijkheden om opdrachten toe te kennen aan sociale ondernemingen onder de Europese drempelwaarden (in lijn met artikel 2.82 van de Aanbestedingswet).

Publieke inkoop is geen technische bijzaak, maar een sleutel tot maatschappelijke vooruitgang. Laten we samen zorgen dat het een stevige plek krijgt in uw coalitieakkoord. Wij denken graag mee met voorbeelden, netwerken en oplossingen op maat voor uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

Social Enterprise NL (netwerkorganisatie voor sociale ondernemingen)

FNO Impact door Groei (sociaal vermogensfonds)

Future Up (bedrijvensnetwerk van duurzame ondernemers)

Nevi (kennisnetwerk voor inkoop, contract- en supply management)

Meer informatie:

Pianoo kennisbank MVOI: <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen>

Duurzaam inkopen loont: https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2025-01/duurzaam_inkopen_loont-jan2025.pdf

Visiepaper Publieke inkoop: *Nog een wereld te winnen*: https://social-enterprise.nl/wp-content/uploads/2025/02/Publieke-inkoop_Nog-een-wereld-te-winnen_SENL.pdf

City Deal Impact Ondernemen: <https://citydealimpactondernemen.nl/themas/thema-5-impactvol-inkopen/>

VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid:

https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2019/attachments/vng-model-inkoop_definitief.pdf

